

միտն վերջնը (taufen)։ Ասկէ զատ հայերէնի մէջ ալ կրնանք գտնել հիշուել «խորստութիւն», նշանակութիւնը, Հմմտ. Շիրակացոյն (տպ. Պատկ. էջ 43) հետեւեալ հասուածքը. «Եւ առ ժամանակաւ մարդք իմաստասէրք որք զանձինս իրենանց... ետուն ի գեղեցիկութիւն երկնային տեսութեան... իսկ վարդապետք եկեղեցոյ կարգի ուսուցանութեան զանձինս տուեալ՝ անցին ընդ ամենայն ճշմութիւնս, պահելով զաստուածային հաւատս մկրտեցան ի խորս գիտութեան»։

Այս բառերուն առթիւ տրուած ստուգամանութիւնները հետեւեալներն են. Նոր Հայկ. Բառ. կը միացնէ Ժեյ, Ժայռել բառերուն. Յերվշեան (անդ) երկուքն ալ Ժեյ, Ժայռմանէն կը հանէ, Հիւրերիւղէյեանէն՝ հիշուել կը հանէ Ժայռելէն, իսկ Ժայռել = լ. mergo, immergo «ընկզմել, լուսնալ»։ Pedersen, Հայ. Դր. լեզ. էջ 227 հիշուել բային արմատը կը դնէ Ժ, որ կը համեմատէ հայ. mokrē «խոնաւ», mokrēn «թրջել», բառերուն հետ։ Մառ, Մկրտ. Հայոց, Վրդապ. 1911, էջ 89 հիշուել բառին արմատը կը դնէ սեմական իշտ «կարել», որով հիշուել կը կապուի թրջութեամբ գաղափարին։ Վերի մեկնութիւնէն կրնեալ թէ ինչքան անստոյգ է Մառի ստուգամանութիւնը հիշուել բառի մասին, որ ոչ մէկ կապ ունի թրջութեամբ հետ, եւ ջուրի մէջ ընկզմելու գաղափարին հետ կապուած է, իբրեւ երկրորդ ձեւ մը Ժայռել բային։

4. Եկանք։

Այս բառը մէկ անգամ գործածուած է Մագիստրոսի «Եւն եւ գործք Աստուծոյ, աստուածորդին մէջ (տպ. Վենետիկ, էջ 51—52), Պետրոս առաքեալին ուրացութեան առթիւ, հետեւեալ ձեւով.

Եւնկոնք անց ալ առեալ, աս ի յեղէն Գալիլէան, Վկայ իւր բանն զայ, խոսքն յայտնէ զգաւորին. եկաց նա ի խորակին, ասէ. Չգիտեմ զե՞նչ ասացին, կին անց ալ անդ երեւ յանդիմանեաց զինքն ի անդին, Վհաս այնք եղև՝ նկատ չեկաց ի իւր բանին, Վկայ հաւ խոսեցաւ ու նա յիշեաց զգիտաստին։

Նախ նկատենք որ երկէ բառը բոլորովին սխալ է, պէտք է ուղղել երեւ «եկաւ» (որ այն ժամանակ Եւնովթ ասովի ձեւ մըն էր) եւ ամբողջ առողջ կարգալ հետեւեալ ձեւով. Կին անց ալ անդ երեւ, յանդիմանեաց զինքն ի անդին (ուրիշ կին մ'ալ եկաւ հոն եւ յանդիմանեաց զայն այստեղ)։

Նիւր բառը Նոր Հայկ. եւ Առ. Բառ. կը մեկնեն «չգիտցող, անգէտ, անգէտ», իբրեւ պրս. ձի՛ն անգի «անհաս, գիտուն», բառին բացատրականէն՝ ձի՛ն անգի «անգէտ», Հիւրերիւղէյեանէն իր գեղեցիկութեան մէջ։

Սակայն Նիւր «անգէտ» իմաստ մը ընաւ յարմար չէ տեղին. Այլ ուրիշ եւէ, Նիւր ինչ ինչ բանին, երբ այս բանը իմացաւ, անգէտ չմնաց իր խօսքին։ անմիա է։

Ըստ իմ Նիւր բառը պէտք է գնել պրս. ձի՛ն nigāh, որ կը նշանակէ «հայեացք», բայց նաեւ «պահանջութիւն», հմմտ. nigāhān «պահանջան», առով կ'ըսուի nigāh dāstan «պահ ունել, պահել, պահպանել», ասկէ nigāhāst «պահպանութիւն, աւանդ», nigāhdār «պահող», եւն, ըստ այսմ հայերէնի մէջ ալ Նիւր «պահել»։

Վերի խօսքը կը թարգմանուի ուրեմն՝ «երբ այս բանը լսեց, իր խօսքին հաստատ չմնաց» (այսինքն երբ Պետրոս այն կնոջ յանդիմանութիւնը լսեց, ուրացաւ քրիստոս, չպահեց այն խոստումը՝ որ տուած էր Անոր, թէ մինչեւ ժամ իսկ չլքուի ուրանայ Վկան)։

Նոր-Նախիջևան։

ՀԱՐԱՐԱՅ ԱՍՏՈՒՆՍ

ՍԱՅՆՆԱԳԻՑԱԿԱՆ

ՅՈՒՆԵԱԿ ԵՐԻՐԳԱԿԱՆ-ՀԵՐԵԱԿԱՆ ՀՐԵ-ՏԵՐԱԿԱՆԻԹԵՆՆԵՐ 1896—1910

(ԸՌԴՆԱԿԱՆԻԹԵՆՆԵՐ)

*1899. Rohrbach P. — Am Tigris: Die Hilfe 1901, Nr. 1.

*1900. — — Die Armenier und Kurden: Verh. Ges. f. Erdk. u. B. 27 (1900), p. 128—133.

1901. — — Armenische Gewalttaten: Der christl. Orient 4 (1903), p. 92—93.

[Սպանութիւն Մոսկովայի սեղանաւոր Զամուրովին եւ յարձակում Օրմանան պատրիարքին վրայ։]

*1902. — — Armenische Reise: Die Zeit (Berlin) 1901, Nr. 9.

1903. — — Aus dem dunkelsten Armenien: Neues Wiener Journ. 1901, Nr. 2848.

[Հայկական Հարգելու առթիւ գրուած նամակ մը Մշտ Ս. Կարապետի վանքէն։]

*1904. — — Aus Turan und Armenien: Preuss. Jahrb. 89, p. 53—89, 266—284, 431—469; 90, p. 101—139, 280—310, 437—486.

*1995. — — Bericht über einen Vortrag v. — über die Bevölkerung Nordarmeniens: Beil. Allg. Zeitung 36 (1900), p. 8.

*1996. — — Deutschland unter den Armeniern: Preuss. Jahrb. 1899, p. 816.

*1997. — — Die abflusslosen Seen auf dem armenischen Hochland: Zeitschr. d. Ges. f. Erdk. u. Berlin 1902, p. 290—292.

*1998. — — Die Bagdadbahn. Mit einer Karte. Berlin 1902.

[ԲԱՐՏ. "Մուրճ", 1902, № 2, էջ 143—147 (Ե. Ք. Ջ.):]

1999. — — und Claro. — Ein Besuch beim Katholikos der armenischen Kirche in Etschmiadsin: Der christl. Orient I (1900), p. 26—31.

*2000. — — Ein dringendes Wort für die Armenier: Christ. Welt 1898, Nr. 50.

*2001. — — Eine Gebirgserreise im Kaukasus: Die Gartenlaube 3 (1903), p. 855—858.

2002. — — Im Vorderen Asien. Politische und andere Fahrten. Berlin-Schöneberg, „Hilfe“ 1901, 8°, 142 p. Mk. 4.—.

*2003. — — In Mesopotamien: Preuss. Jahrb. 104 (1901), p. 113—143, 460—510; 105 (1902), p. 85—111.

2004. — — In Turan und Armenien auf den Pfaden russischer Weltpolitik. Berlin, Georg Stülke, 1898, 8°, p. VIII, 307, 1 Karte. Mk. 8.—.

[ԲԱՐՏ. Peterm. Mitteil. 44 (1899) Lber, p. 180 (Immanuel). — "Մուրճ", 1902, № 3-4 (Ե. Ք. Ջ.): Արդեօք այս է հայերէն թարգմանութեամբ Բորայիս Բաու — Դէպի Է հայաստան: Մասն II: Թարգմանեց զերմաներէնէ Վ. Ճանիկեան: Կ. Պ. տպ. Օ. Աղբալու 1911, 8°, 79 էջ:]

*2005. — — Vergangene und zukünftige Kultur am Euphrat und Tigris. Studien in Mesopotamien und Babylonien im Winter 1900/1901: Verb. d. Gesell. f. Erdk. i. B. 38 (1901), p. 294 f.

2006. — — Vom Kaukasus zum Mittelmeer. Eine Hochzeits- und Studienreise durch Armenien. Mit 42 Abbildungen. Leipzig, Teubner, 1903, 8°, p. VIII, 224. Mk. 5.—.

[ԲԱՐՏ. "Հանդ. Ամս.", 1903, էջ 56—57 (Բ. Դ.): — "Մշակ", 1904, № 56 (Թորգոման Ս.): LC. 1903, p. 77 f. (H. Hübschmann). — Z. f. öst. Gymn. 54 (1903), p. 235 f. (J. Miklan). — Boll. Soc. Ggr. Anvers 26 (1903), p. 549—552 (E. Jaussens). — Z. f. armen. Phil. 2 (1904), p. 320 (F. N. Finck). — Peterm. Mitteil. 50 (1904), Lber, p. 48 (H. Zimmerer).]

2007. — — Die Wahrheit über Adana: Der christl. Orient 10 (1909), p. 145—159.

*2008. — — Hærie E. — Weiteres zur Armenierfrage. 1. Deutsche Politik und die Tatsachen. 2. Das moralische Urteil in Deutschland und die Tatsachen: Christl. Welt 1898, Nr. 2.

*2009. Röhrich Reinhold. — Geschichte des ersten Kreuzzuges. Innsbruck, Wagner, 1901, 8°, p. VIII, 276.

2010. Rolins-Jacquemyns G. — Actual Position of Armenia and Armenians under Treaties of 1878: Armenia (Bost.) 2 (1906), No. 9, p. 34—39.

2011. — — Armenia under the Treaty of Paris 1856: ՄԱԳ No. 7, p. 18—32.

2012. — — Diplomatic remonstrances: ՄԱԳ 3 (1907), No. 3, p. 21—40; No. 4, p. 40—47 and Clifford Lloyd.

2018. — — Legal position of Turkish Armenia: ՄԱԳ 2 (1906), No. 8, p. 29—35.

2014. — — Period from 1878 to 1881: ՄԱԳ No. 9, p. 6—13; No. 11, p. 20—29; No. 12, p. 8—13.

2015. — — Review of Consular reports: ՄԱԳ 3 (1906), No. 1, p. 13—18; No. 2, p. 14—27.

2016. Roosevelt. — President — on International Relations (Extracts from his Message of Congress): ՄԱԳ 1 (1904), No. 3, p. 32—37.

2017. Rossian N. — Cilicia. Trans. by E. Rice: ՄԱԳ 4 (1910), No. 4, p. 7.

2018. Rossignol V. — Prof. Kalfaian et ses premières œuvres. Paris, 1910, 8°, p. 12.

*2019. Rössler E. — Archäologisch-ethnologischer Bericht über seine für die k. russ. archäologische Kommission unternommenen Untersuchungen im Gouvernement Elisabethopol im Februar—April 1897: Zeitschr. f. Ethnol. 30, p. 290—329.

*2020. — — Archäol. Funde in Transkaukasien: ՄԱԳ 29, p. 209—212.

*2021. — — Bericht über archäologische Forschungen und Ausgrabungen in Transkaukasien, unternommen für die k. russ. archäol. Kommission im Jahre 1899—1900: ՄԱԳ 33 (1901), p. 78—150; 34 (1902), p. 137—191, 221—245; 37 (1905), p. 114—151.

*2022. — — Forschungen in Transkaukasien: ՄԱԳ 31 (1899), p. 243—291.

*2023. — — Neue Ausgrabungen und archäologische Forschungsreisen in Transkaukasien (Mai und Juli 1897): ՄԱԳ 30 (1898), p. 416—463.

*2024. Rossmässler F. — Reiseerinnerungen aus den karabagischen Bergen: D. Rdsch. f. Ggr. und Stät. 21, p. 507—511, 541—551.

*2025. Rousseau L. — L'effort ottoman. Préface de A. Rechid Saffet Bey. Paris, Rudeval, 1907, 8°, p. XLII, 363.

*2026. Rousselot l'Abbé. — Note sur les évolutions phonétiques: Adjarian H., Les explosives, p. 10—18.

*2027. Rubruck William. — The journey of — to the Eastern parts of the world 1253—1256, as narrated by himself with two accounts of the earlier journey of John of Pian Carpina. Transl. from the Latin, and ed., with an introd. notice by W. V. Rockhill. London, printed for the Hakluyt Soc., 1900, 8°, p. LVI, 304.

[Rubruck Թարգմանեց իր ճանապարհը և ճանապարհը 1257ին Հայաստան և ճանապարհը:]

*2028. Ruge W. und E. Friedrich. — Archäologische Karte von Kleinasien. 1:2,500,000. 32.5×46 cm. Farbendruck. Mit 2 Nebenkarten und ausführlichem Register. Halle, G. Sternkoff, 1899, p. VIII, 4. Mk. 8.—.

- *2029. Ruge W. — Neuere Forschungen in Kleinasien: Ggr. Z. 3 (1897), p. 461—67.
- *2030. Russia and the Outburst in the Caucasus: Armenia (Bost.) 1 (1905), No. 12. p. 3—8.
- *2031. Russian H. E. — *Sbu* Topal Nalband.
- *2032. The Russian Revolution: An Armenian with armed escort to ensure against an attack by Tatars. Tatars with armed escort to ensure against an attack by Armenians: The graphic, vol. 72 (1905), No. 1875.
- *2033. La Russie et les biens de l'Eglise arménienne: Echos d'Or. 7 (1904), p. 5.
- *2034. La Russie et l'Eglise arménienne: *Uvq* p. 176.
- *2035. Les biens de l'Eglise arménienne en Russie: *Uvq* p. 129.
- *2036. Russisches Trugspiel und europäische Schande in der Türkei: Historisch-polit. Blätter f. d. kath. Deutschl. 118 (1897), p. 283—300.
- *2037. Ryan C. B. and Sandes J. — Under the Red Crescent: (Adventures of an English surgeon with the Turkish Army at Plevna and Erzeroum 1877—78.) London, 1897. 8°, 466 p.
- *2038. Rylands W. H. — Hittite inscriptions: Proc. RA 20 (1898), p. 263—266.
- *2039. S. E. — Encore l'Arménie: La Tribune de Genève 18 (1896), No. 257.
- *2040. S. G. — La casa rea del Lusignan yla Orden de Santa Catalina del Monte Sinai: El Bien 20 (1897), No. 5457.
- *2041. Saad L. — Zwei türkische Städtebilder aus der Gegenwart: Petermanns Mitteil. 42 (1896), p. 283—90.
- [*Uvq* p. 129.]
- *2042. Sachau Ed. — Am Euphrat und Tigris. Reisenotizen aus dem Winter 1897—1898. Leipzig, 1900. 8°, p. VIII, 160. Mk. 3.60
- *2043. — — Von den rechtlichen Verhältnissen der Christen im Sasanidenreich: Mittell. des Seminars f. orient. Spr. B. 10 (1907), II, p. 69—95.
- *2044. Salmoné H. A. — The massacres in Turkey: Nineteenth Century 40 (1896), p. 671—675.
- *2045. Salaville S. — L'Eucharistie et les églises d'Orient: Revue Augustinienne 9 (1910), p. 41—63.
- *2046. Samué Georges et M. Goblet. — La vie politique orientale en 1910. Paris, Correspondance d'Orient, 1910. 8°, p. XI, 319. Fr. 6.—
- *2047. Sunda A. — Nochmals Ararat und Urartu: Bibl. Zeit. 2 (1904), p. 113—121.
- *2048. — — Untersuchungen zur Kunde des alten Orients. I. Zur Geographie der oberen Tigrisländer. — Ararat: Mitt. Vorderas. Ges. 7 (1902), p. 17—96. *Uvq* p. 129. Berlin, Persir, 1902. Mk. 4.—
- *2049. Sundaigian Joseph. — L'idiome des inscriptions cunéiformes urartiques. Rome, Loescher, 1898. 8°, 23 p. Fr. 1.35.
- [*Uvq* p. 129.]
- *2050. — — Les inscriptions cunéiformes urartiques transcrites avec une triple traduction interlinéaire en armenien classique, en latin et en français, suivies

d'un glossaire et d'une grammaire. Mémoire présenté à l'Académie des inscriptions de France. Venise, St. Lazare, 1900. 4°, p. 4, 507

[*Uvq* p. 129.]

*2051. Sansreop G. — De Paris à Tiflis. Impressions de route. Préface de C. Faeter. Dessins de H. Bertaux. Paris, Flammarion, 1897. 8°, p. VI, 463. Fr. 10.—

*2052. Santini Felice — La questione Armena e gli Armeni in Turchia: Nuova Antol. 40 (1905), Fasc. 812—186, p. 614—621.

*2053. Sarafian Sumpad Hovsep. — The Moving skull: Armenia (Bost.) 4 (1910), No. 4, p. 10—11.

*2054. Sargisean P. Basilio. — Dei tesori patriistici e biblici conservati nella letteratura Armena. Memoria dell' — nell' occasione del IV° Congresso scientifico internazionale dei Cattolici a Friburgo. Venezia, S. Lazzaro, 1897. 8°, 53 p.

(= Compte rendu du quatrième Congrès scientifique international des cathol. tenu à Friburg, III, p. 209—230.

[*Uvq* p. 129.]

*2055. — — Le Opere di Evagrio Pontico nell' antica versione armena: Istituto Veneto di scienze, lettere ed arti p. 1033—1043. *Uvq* p. 129. Venezia, 1909. 8°, 11 p.

[*Uvq* p. 129.]

*2056. Saroukhan. — Փրանսիան եւ իւր գրականութիւնը: (Փրանսիայի գրականութիւնը նոր. 30ին Alliance Françaiseի գրական երկերից, թիւ 3-ը լիւրժ կարդացած): *Uvq* p. 129. 1910, 8°, 269, 271: [Միւս. այս առթիւ «Հորդան» 1910, 8°, 269 (Համար 3) (Français):]

*2057. Sarre Friedrich — Reise in Kleinasien — Sommer 1896. Forschungen zur seldjnk. Kunst und Geographie des Landes. Mit 76 Lichtdrucktafeln, zahlreichen von O. Gearke und G. Behlender gezeichneten Textillustrationen nach den Originalphotographien und einer Karte von R. Kiepert nach den Routenaufnahmen des Verfassers. Berlin 1896. 8°, p. XV, 210, 96 Tafeln, Mk. 16.—

*2058. — — Transkaukasien — Persien — Mesopotamien — Transkaspien. Land und Leute. 85 photographische Aufnahmen und Uebersichtskarte einer in Jahren 1897/98 unternommenen Reise. Berlin, D. Reimer, 1899. 8°, p. VII, 4. Mk. 18.—

[*Uvq* p. 129.]

*2059. Sassoun et les atrocités hamidiennes. Interpellation — Les atrocités — Rapport officiel. Avec une carte géographique. Publié par l'Union des étudiants Arméniens de l'Europe. Genève 1904. 8°, 64 p. Fr. —.50.

[*Uvq* p. 129.]

*2060. Sayce A. H. — Armenia (Vannic): Encycl. of rel. and ethics I, p. 793 f.

[Հմմտ. "Հանգ. Սմս.", 1896, էջ 88: — Մասամբ թարգմ. "Լուսնայ", 1899, Բ., էջ 56—101 (Ն. Կարա-մանյան):]

*2097. — — Նոյնը. Deuxième partie. Basile II. (le Tueur des Bulgares). Սկզբ. 1900. 8°, p. VI, 655.

*2098. Նոյնը. Troisième partie. Les Porphyrogénètes; Zoe et Théodora (1025—1067). Սկզբ. 1905. 8°, p. VIII, 858.

*2099. — — Expedition des "Almugavars" du routier catalan en Orient de l'an 1302 à l'an 1311. Paris, Plon, 1902. 8°, p. 396. Fr. 7.50.

2100. — — Renaud de Châtillon, prince d'Antioche, seigneur de la Terre d'outre-Jourdain. Paris 1898. 8°, p. VIII, 476.

[Յառապատ Բ. Բ. Գ. գլուխները՝ Մանուկ Հոմ-նանի և Թորոս Բ. Հայոց թագաւորին կոնիւնքու զրազ կը խօսին:]

*2101. — — Monnaie de Léon II. d'Arménie: Rev. num. 1905, p. 355f. Արտասու. սա խորագրով Mélanges de numismatique et de sigillographie médiévales. Paris, C. Rolin et Feuardent, 1905, p. 3—4.

[Արծաթ դրամ Լեւոն Բ. լատիններէն ընթեր-ցումով:]

2102. Schmid J. M. — *San* Dormitio beati Johannis. — Eznik.

2103. — — Geschichte des Apostels Thaddaeus und der Jungfrau Sanducht. Aus dem Altarmenischen übersetzt von — —: Z. f. arm. Philol. 4 (1903), p. 67—73.

*2104. Schmüdler Peter. — Der letzte Ausbruch des Ararat und der Untergang von Arguri nach neueren Ermittlungen. Mit Abbildungen: Natur 46, p. 281—286.

2105. Schoemaker Michael Myers. — The Heart of the Orient. Saunterings through Georgia, Armenia, Persia, Turkomania and Turkestan, to the Vale of Paradise. New York and London, Putnam's Sons, 1904. 8°, p. XIII, 416. 10 s.

[Հայաստան. 1905, էջ 124—6 (Վ. Վ. Եամ-բեյ):] — Nation 79, p. 203 (N. J.). — Dial 37, p. 378.]

2106. [Schönewolf Otto]. — Briefe aus Klein-Asien von einem Frühvollendeten [— —]. Herausg. von Julius Schönewolf. Gr.-Lichterfelde, B., Runge, 1910. 8°, p. 211.

[Մասամբ լոյս տեսած է Նախ Christl. Welt. 1909. Nr. 9—13, 16—21.]

*2107. Schopoff A. — Les Réformes et la protection des Chrétiens en Turquie. Paris, Plon et Nourit, 1904.

[Հայաստան. Pro Armenia 1904, p. 594—5 (R.).]

*2108. Schreiber Ellis. — The Armenian church: American Cath. Qu. Rev. 29, p. 772—84.

2109. Schriftproben der Mechitharisten-Buchdruckerei in Wien. Gegründet in Triest 1775. Wien, Mechitharisten - Buchdruckerei. Zusammengestellt im August 1910. 8°, p. 95.

2110. Schröder Frederik. — *San* Lang-lois V.

2111. Schuchardt H. — Armenisch & als Pluralzeichen: WZKM. 16 (1903), p. 104f.

*2112. Schultze Karl. — Das Martyrium des heil. Abo von Tiflis. Leipzig, Hinrichs, 1905. 8°, p. 41 (= Texte und Untersuch. zur Gesch. der altchristl. Lit. Neue Folge, 13. Bd. 4. Heft).

[Հայաստան. Rev. of Th. and Philos. 1 (1905), p. 262—64 (W. Edie).]

*2113. Schweiger Lerchenfeld A. v. — Die Hettiter: ÖM. 12 (1896), p. 136—144.

*2114. Schweinitz H. H. von. — In Klein-asien. Ein Reitausflug durch das Innere Kleinasien im Jahre 1905. Berlin, D. Reimer, 1906. 8°, p. XIV, 204.

2115. — — Orientalische Wanderungen in Turkestan und im nordöstlichen Persien. Berlin 1910. 8°, p. X, 147. M. 6.—.

2116. Schwerin Dettlof, Graf v. — Vom Bosphorus zum Taurus. Vortrag. Berlin, Mittler, 1909, p. 251—76. (= Beihefte zum Militär. Wochenblatt 1909, 7.)

2117. Scolart Lucius. — Annus Armeniorum: Museo filol. 1 (1909), Nr. 1.

*2118. Le scuole armeno-cattoliche: Bessa-rione 4 (1899), p. 425—428.

2119. Histoire d'Héraclius par l'évêque Sebêos. Traduite de l'Arménien et annotée par Frédéric Macler. Paris, Impr. Nationale, 1904. 8°, p. XV, 166.

[Հայաստան. Rev. de l'Or. Chrét. 1904, p. 451—52 (Tournebise). — Lit. Centralbl. 1905, Nr. 10, Sp. 336 (E. Gerland). — Götting. Gelehrt. Anz. 1907, Nr. 3. Sp. 207—210 (Finck Fr. N.). — Rev. de l'hist. des rel. 50 (1904), p. 402—404 (F. C. Conybeare). — Ath. 1904, II, p. 853. — Rev. cr. 1905, II, p. 384 ff. (Ch. Diehl) և "Արարիկ", 7, էջ 251—2. — Rev. des quest. hist. 79 (1905), p. 290 (All. Vogt). — L'Arménie 1905, Nr. 196. — Bullet. crit. 26, p. 321—23 (J. Sabour). — The English Hist. Rev. 20, p. 552—4 (F. C. Conybeare).]

[*San* Նուրի Pseudo-Sebêos.]

2120. Secretari Gibborto. — Il II Centurio dei Mechitharisti a Venezia: L'illustrazione italiana 28 (22 Sept. 1901, Nr. 38), p. 211—214.

2121. Seeberg Reinhold. — Nikon, Patriarch von Russland: *h qppov* Asa Relig. und Gesch., p. 311—331.

*2122. Sefer Bey. — [Արարիկ-Համոնի գաղ-տնի դասերը: Թարգմ. Արթ. Մ. Վ. Ջանի "Մուրճ", 1907, Թ. 1, էջ 49—57: La revue 1906, Nr. 23.

2123. Seher Carl. — In der Welt des Halbmondes. Reisen und Studien in Persien, Armenien, Kurdistan, Mesopotamien und Aegypten. Mit einem Vorwort von Dr. J. Lepsius. Illustriert. Elmshorn, Bramstedt, 1902, p. X, 213. Mk. 3.50.

*2124. Seidel Ernst. — Charakter u. Werdegang der älteren armenischen Heilkunde: Verhandl. d. Gesellsch. deutsch. Naturforscher und Aerzte 1908, 2. T. 2. H. 91.

2125. — — *San* Mechithars des Meisterarztes.

*2126. Seidlitz Adele v. — Photographien einer Gruppe von Trachten der Hauptvölker Transkaukasiens: Z. f. Eth. 32, p. 152—56. Vgl. Globus 77, p. 232.

*2127. — N. v. — Hochzeitsgebräuche der Armenier Transkaukasiens: Globus 78, p. 243f.

*2128. — — Kaukasische Sprichwörter und Redeweisen. Aus dem Tifiskalender für 1911 übersetzt von —: *Արդ* 92 (1907), p. 143—46.

[Հայերէն, Վարդերէն եւ Թարգմարէն տառերով:]

2129. Seklemian A. G. — The Armenian alphabet: Armenia (Bost.) 1 (1905), No. 6, p. 39—46.

2130. — — The fisherman's son. Au Armenian Fairy Tale: Armenia (N. Y.) 4 (1910), No. 5, p. 7—11.

2131. — — The Golden Maiden and other Folk Tales and Fairy stories told in Armenia. Introduction. Alice Stone Blackwell. Initial letters Eila Dolbear. Cover design Elisabeth Geary. — The Helmantailor comp. Cleveland and New York, 1898. 8°, p. XXI, 224.

[ՀԱՅԻՐ. Journ. Amer. Folk-Lore II (1899), p. 305f. (W. W. Newell)]

2132. — — The Water-child and the Wolf-child: Armenia (N. Y.) 4 (1910), No. 7, p. 9—12.

*2133. — — The wicked stepmother. An Armenian Folk-Tale: Journ. of Amer. Folk-Lore 10, p. 185—42.

*2134. Selberg Ph. — Armenische „Christen“: Der Deutsche 5 (1907), p. 563—68.

*2135. Selbstsucht der europäischen Mächte und die Ausrottung der Christen in der Türkei: Histopolit. Blätter f. d. kath. Deutsch. 1904, p. 896—906.

2136. Sembadischer Kodex. — *Տէւ* Armenisches Rechtsbuch.

2137. Sérieyx. — *Տէւ* Boyadjian G.

*2138. Settegart F. — Armenien im „Danrel e Beton“: Zeit. f. Roman. Philol. 1905, p. 413—17.

*2139. Semran Alfred. — Ghewond Alishan: Zukunft 25 (1900), p. 482—84.

2140. Semran Max. — *Տէւ* Lübke Wilh.

2141. Servantzdiantx Karekin. — Martyrs of Avarayr. From the Armenian of — — transl. Khorene M. Antreasian: Armenia (Bost.) 4 (1910), Nr. 7, p. 14.

2142. Sevadjan Marie. — Nouvelles. Traduites de l'Arménien moderne par Frédéric Macler. Paris, Société nouvelle de Librairie et d'Édition, 1904. 8°, 154 p. Fr. 2.50.

[ՀԱՅԻՐ. *Մեսիսիս*, 1903, Թ. 10:]

*2143. — — Un paré. Par — — Traduit par F. Macler: Nouvelle Revue, 1902. 1 juin.

2144. Sevasly Mihran. — Lettre ouverte aux hommes d'état ottomans: La Réforme 41 (1906), No. 159. Stamboul 1909, 20 Août.

[Առանձին Հարդիւն տողով:]

*2145. Séverguine Basile. — Sur les pierres aluminées des monts Ararat: Mém. Acad. Sc. St. Pét. vol. 3, Sér. 5, p. 209—14.

*2146. Séverine Mme. — Sur les Massacres de Bakou: Le Grand illustré 1904, 11 Juin.

2147. Shahan Natall. — Saol musings: Armenia (N. Y.) 4 (1910), No. 1, p. 5.

*2148. Shaharyar K. — Notes from Iran: Zartoski (Bombay) 2, p. 251—53.

[Հայ. Պատկեր. եւ Աւետ. լեզուներով:]

2149. Shahanis S. — I heard. [Transl.] From the Armenian of — — by Miss. Z. C. Boyajian: Armenia (Bost.) 3 (1907), No. 4, p. 84.

2150. — — My beloved children. [Transl.] From the Armenian of — — by Miss Z. C. Boyajian: *Արդ* p. 32—33.

*2151. Shedd W. — Islam and Oriental churches, their historical relations: Student's lectures on missions, Princeton Theol. Semin. 1912—1913. Philadelphia, Presbyt. Board of Publ. 1904. 8°, p. VII, 263.

*2152. Silbernagl Isidor. — *Verfassung und gegenwärtiger Bestand sämtlicher Kirchen des Orients*. Eine kanonistisch-statistische Abhandlung. Zweite gänzlich umgearbeitete Aufl. nach dem Tode des Verfassers, herausgegeben von Jos. Schnitzer. Regensburg 1904. 8°, p. XXIV, 396.

2153. Simond Charles. — L'Arménie russe: *Ի զհոս* Leclercq Jules, L'Ararat, p. 1—6.

*2154. Simpson J. Y. — Travel pictures in the Caucasus: Blackwood's Edinb. Mag. 164 (1898), p. 594—41.

2155. Sinanian P. — Marche Méchitar pour piano. Par — —. Dédicée à la mémoire du Grand Méchitar, fondateur des Congrégations des Méchitharistes. Wien, J. Eberle, 4°, 6 p. Fr. 1.26.

2156. — — H. — *Հայ ժողովրդական երգեր*: Chants populaires arméniens.

Թ. 1. Ժիժեռնակ:	No. 1. Dzizernag.
Թ. 2. Արիք հայկազոնք:	No. 2. Arik haigazunk.
Թ. 3. Մայր Արաք:	No. 3. Mair Araxi.
Թ. 4. Ի ինք ծախից:	No. 4. I piur tzaizit.
Թ. 5. Քամբորոտան:	No. 5. Pamp. Vorodan.
Թ. 6. Տալորիկ:	No. 6. Dalvorg.
Թ. 7. Ո՛ր ինչ տնուշ:	No. 7. Voh intch anouch!
Թ. 8. Անդանդիկ երգը:	No. 8. Marche Antranig.

Harmonisé et arrangé pour piano et chant ou violon (ad libitum par — —). Constantinople. Propriété de l'auteur.

2157. — — Hommage respectueux au vaillant champion de la Liberté le Prince Sabaheddine. Marche pour piano. Par — —. (Violon ad libitum.) Op. 48. [Constantinople] 4°, 4 p.

2158. — — Marche dédiée au Comité Ottoman Union et Progrès pour piano. Par — —. Constantinople [1908], 4°, 4 p. Prix: 5 piastres.

2159. — — *Տէւ* Marche tebrotzacère.

2160. Sirounian Al. B. (Geuhixbenikian). — Ordinaire de la Messe suivant le Rite arménien avec prières du matin et du soir. Extraits de la Liturgie Arménienne. Traduction nouvelle. Constantinople, Imp. V. Minassian, 1902. 12°, 48 p.

2161. — — Son Excellence Yaver Pacha Tinghir. Venise, Imp. arm. de S. Lazare, 1902. 8°, 20 p.

*2162. Sirunyan Vardan. — Lernlibro de Esperanto par Ruso (*Միջազգային Հայերանոն լեզուի դասագիրք*: Գազդեք — —). Tiflis. 8°, 32 p.

(Հ.Ի.Բ.Ի.Ի.Ի.)

Հ. Գ. ՓԵՂԱՍԵՄՅԱՆ

302

ՀԱՅԵՆԱՆԻ ԳԻՒՐԱԲԱՐԱՆԻ ԶԱՐԴԱՐԱՆ